

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Brevis Et Vtilis Commentarivs In Priorem Epistolam Pauli
ad Corinthios, & in aliquot capita secundæ**

Melanchthon, Philipp

Vitebergæ, 1561

VD16 M 2618

Capvt XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36296

I. EPISTOLA AD

monia sæpē cogitemus, nec fracti dolore
aut desperatione officia uocationis omi-
tamus.

CAPVT XVI.

CERTUM est morem fuisse etiam in Iheru-
salem, ut cum in diebus festis populus
conuenisset, singuli aliquid conferrent ad
usus egentium aliena liberalitate. Hunc
morem Apostoli tradiderunt etiam Eccle-
sijs. Et eo tempore, quo Paulus hanc Epi-
stolam scripsit, multi in Iudæa expelleban-
tur ex possessionibus. Et simul Claudio
tempore præcipuē in oriente fames tan-
tæ fuit, ut modius frumenti 6. drach-
mis uenderetur. Exemplum autem con-
sideretur, quod monet, ut in publicis con-
gressibus Ecclesiæ hoc pium genus libe-
ralitatis exerceatur, & singuli aliquid con-
ferant. Ac historiæ ostendunt, ueterem
Ecclesiam in hoc genere ualdē officiosam
fuisse.

ἔι τις οὐ φιλεῖ τὸν κύριον ἰκοῦν
ἀγιστὸν, ἢ τὸ ἀνάθεμα.

CÆtera dicta in hoc capite nihil ob-
scuritatis habent. Adscripsit autem
Paulus

Paulus sua manu grauissimam sententiam, quæ omnibus notissima esse debet: Si quis non diligit Dominum Iesum Christum, sit anathema Maranatha. Damnat utrosq; & manifestos hostes Euangelij, & hypocritas, qui prætextu religionis quærunt suam potentiam aut alia commoda, & inflectunt Euangelium ad hominum cupiditates, & miscent corruptelas. Aduersus tales omnes hanc uocem iudicij diuini pronunciat, & tanquam fulmen mittit, ut Iohannes Baptista inquit: Qui credit in filium, habet uitam æternam, qui autem non credit filio, non uidebit uitam, sed ira Dei manebit super eum. Et de hypocritis & malis doctoribus extant comminationes sæpè repetitæ, ut Matth: 23. Et inutilem seruum eijciet in tenebras, quæ foris sunt. Ibi erit fletus & stridor dentium.

Primum autem dicit, sit anathema, id est, quiddam damnatum, sicut huius uocabuli usus in Ecclesia notus est, ut ad Galatas: Si quis aliud Euangelium docet, anathema sit. Et ratio Etymologiæ sumatur ex Lege de consecratis, quæ tolli & interfici oportuit.

Addit autem peregrina uocabula Ma-

S s ran

I. EPISTOLA AD

ran atha, quæ uerba recitatiuè ponuntur, & Grammatica adpositione attextenda sunt dictioni proximæ, quasi dicat, Sit anathema, id est, sit damnatus hac ipsa tristissima sententia, quæ sunt uerba anathematis. Maran atha, id est, Dominus noster uenit scilicet ad puniendum, & ad declarandam iustissimam iram, quam antea contempserunt. Sunt igitur hæc uerba imprecationis poenæ, ut si diceretur:

ἐπε δεὸς τὸν ἄλιθον.

Vel sicut Psalmus 57. inquit: Laetabitur iustus, cum uiderit uindictam, manus suas lauabit in sanguine peccatoris, & dicit homo, utiq; est fructus iusto, utiq; iudicans in terra. Talis est asseueratio de uenturo iudicio, & de poena in his uerbis Dominus noster uenit.

Est autem sermo Syriacus seu Chaldaicus affinis Ebraico, quia uicinæ gentes linguam Ebraicam à patribus retinuerunt, sed paulatim deprauarunt, ut fieri solet, uestigia tamen agnosci possunt. Mar seu Mara significat Dominum, ut in Thargum Proverb. cap. 23. & Amos 1. Consentaneum est autem nomen, Mara esse à dictione מרמא quod significat Doctorem, uel à dictione מרמא quod

quod significat terribilem. Et notæ sunt origines מַרְיָא docuit, & מַרְיָא tímuit. Et in uita Hilarionis legitur, illius ætate adhuc Idolum fuisse in Syria Maras. Fuit autem usitatum nouis Idolis & cultibus tribuere noua nomina, quæ uidebantur maiorem reuerentiam significare. Vt post primum cultum, in quo Deus nominabatur מַרְיָא אֱלֹהֵינוּ impij homines qui ueterem doctrinam & cultum reliquerunt, nominarunt Deum בעל possessorem, *δευότλω*. Postea uicini aliud terribilius nomen excogitarunt, Maran, id est, terribilis noster. Ita cum discessum est à uera doctrina, et ueris cultibus, superstitio & nomina noua & opiniones, & ritus alios fingit. Fuit igitur Mara nomen usitatum in Syria. Appendix n, uel na, est noster, Atha, uenit. Hanc esse natiuam interpretationem uocabuli Maran atha affirmant, & sæpè usurpari in Iudaicis enarrationibus scribunt. Ideo mirum est, cur Burgenfis uir doctus aliam Etymologiam excogitauerit, qui pro Maran atha fecit, Meherem motha, & dicit Apostolum uoluisse atrocissimam speciem condemnationis nominare: Qui non diligit Christum, sit non uulgare anathema

I. EPIST: AD COR. CAP. XVI,
thema, sed Meherem, id est, res deleta seu
uastata, & tale anathema quod occidi ne-
cesse sit, ideo additū esse existimat Motha,
quasi dicat, anathema uastationi & mori
destinatum, quia non omnia consecrata
interficiantur. Hanc Etymologiam Bur-
gensis ideo recitauit, ne sit ignota iuniori-
bus, non quod eam probem, cum adpare-
at longius accersitam esse. Amplectamur
autem alteram, quam & Hieronymus tra-
dit, & cum sermone cōmentariorum con-
gruere aiunt. Maran atha, id est, Domi-
nus noster uenit. Et sciat Lector hæc uer-
ba recitatiuē poni tanquam formulam,
qua iudex pœnas seu diras imprecatus est.
Continet autem hæc postrema clausula
grauissimam comminationem aduersus
omnes hostes Euangelij & hypocritas, ac
præsertim doctrinæ corruptores. Ideo sym-
peteris pectoribus quæramus ueritatem, &
ipsum filium Dei Dominum no-
strum Iesum Christum ore-
mus, ut nos Spiritu suo
sancto guber-
net,

τὸ θεῶν δόξα.